

พฤติกรรมความเสี่ยงของนักเรียนที่มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์
สูงหรือต่ำและมีอคติหรือประหลิต

นางสาวสุวรรณ ภาควิชชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-539-6

011307

112095751

Risk-Taking Behavior of Students with High or Low
Achievement Motivation and Internal or External
Locus of Control

Miss Suwan Pakawatchai

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทดปฏิบัติการเลี้ยงของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือค่า
และมีเอกลักษณ์หรือประสิทธิ์

โดย นางสาวสุวรรณ ภควัฑฒัน

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บงกิตติกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปริญญา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการ สอววิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อชาวาอ่ารุง)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บงกิตติกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณ อรุณโรจน์)

.....
(อาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุโข)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเสี่ยงของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ และมือถลิตหรือปรลิต

ชื่อนิต นางสาวสุวรรณ ภควัฒย์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเสี่ยงของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ และมือถลิตหรือปรลิตว่ามีการเสี่ยงต่างกันหรือไม่ ตลอดจนปฏิกริยาร่วมระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อถลิต-ปรลิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 ปีการศึกษา 2525 จากโรงเรียนในจังหวัดยะลา 2 แห่ง จำนวน 120 คนจากจำนวนที่สุ่มในชั้นต้น 511 คน จำแนกเป็นกลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง-ถลิต กลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง-ปรลิต กลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ-ถลิต และกลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ-ปรลิต รวม 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยใช้คะแนนจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และคะแนนจากแบบวัดถลิต-ปรลิต เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม วัดพฤติกรรมการเสี่ยงเป็นรายบุคคลโดยการสร้างสถานการณ์ให้กลุ่มตัวอย่างเล่นเกมเรียงคำที่ต้องอาศัยทักษะ นับจำนวนครั้งการเลือกเล่นเกมเรียงคำที่มีโอกาสของความสำเร็จต่างกัน 3 ระดับคือ สูง กลาง และต่ำ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรแบบ 2 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีพฤติกรรมการเสี่ยงในระดับกลางมาก

กว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2. กลุ่มที่มีอคติที่มีพฤติกรรมความเสี่ยงในระดับกลางมากกว่ากลุ่มที่มี
ประสิทธิ
3. ไม่มีปฏิกริยาร่วมระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติ-
ประสิทธิ
4. กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง-อคติที่มีพฤติกรรมเสี่ยงระดับ
กลางมากที่สุด กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ-ประสิทธิที่มีพฤติกรรมเสี่ยงระดับ
กลางน้อยที่สุด.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Risk-Taking Behavior of Students with High or
 Low Achievement Motivation and Internal or
 External Locus of Control

Name Suwan Pakawatchai

Thesis Advisor Associate Professor Chumporn Yongkittikul, Ph.D.

Department Psychology

Academic year 1982

ABSTRACT

The purpose of this research was to study risk-taking behaviors of students with high or low achievement motivation and internal or external locus of control. Subjects were 120 M.S.5 students of the academic year 1982 from 2 schools in Yala province drawn from the original group totaling 511 students. The subjects were then categorized into the following 4 groups : high achievement motivation-internal locus of control, high achievement motivation-external locus of control, low achievement motivation-internal locus of control and low achievement motivation-external locus of control. Each group comprised of 30 subjects. Scores from achievement motivation questionnaire and scores from internal-external locus of control scale were used as criteria in this categorization. Risk-taking behaviors were tested individually by constructed situations requiring subjects in each group to play scrambled

words game which needed verbal abilities. Such game had different levels of success, namely, high, moderate and low. The data were subsequently analyzed by using one-way analysis of variance and two-way multivariate analysis of variance.

Major findings were as follows :

1. The high achievement motivation group displayed risk-taking behaviors at the moderate level much more than their counterparts in the low achievement motivation group.
2. Those in the internal locus of control group displayed more moderate level of risk-taking behaviors when compared to the external locus of control group.
3. No interactions were recorded between achievement motivation and internal-external locus of control.
4. The high achievement motivation-internal locus of control group displayed risk-taking behaviors at the moderate level the most, while the low achievement motivation-external locus of control group displayed at the moderate level the least.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคคลต่อไปนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล ที่กรุณาไว้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำ ทราวจกแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ ประทุมราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโณ รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน ศันสนบุตธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อума สุขนธมาน อาจารย์ ดร. คิเรก ศรีสุโข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรชูลี อาชาวำรุง ได้ให้คำปรึกษาแนะแนวทางการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

และบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือซึ่งผู้วิจัยมิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิจกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๙
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา.....	1
แนวคิดเชิงทฤษฎีและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมกรรมการเสี่ยง.....	6
การวัดพฤติกรรมกรรมการเสี่ยง.....	9
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมกรรมการเสี่ยง.....	12
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการทำนายพฤติกรรมกรรมการ เสี่ยง.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
ความเชื่ออัตลัษิต-ประลัษิตกับพฤติกรรมกรรมการเสี่ยง.....	24
ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ.....	26
ทฤษฎีการอ้างสาเหตุกับการทำนายพฤติกรรมกรรมการ- เสี่ยง.....	34
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออัตลัษิต-ประลัษิตกับพฤติกรรม การเสี่ยง.....	35

	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36
	สมมุติฐานของการวิจัย	37
	ข้อตกลงเบื้องต้น	37
	ขอบเขตของการวิจัย	38
	นิยามศัพท์	39
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	40
2	วิธีดำเนินการวิจัย	41
	กลุ่มตัวอย่าง	41
	แบบแผนการทดลอง	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
	วิธีดำเนินการ	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	71
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
	ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา-	
	รเสี่ยง	73
	ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐาน	75
4	อภิปรายผลการวิจัย	87
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	91
	สรุปผลการวิจัย	91
	ข้อเสนอแนะ	94
	บรรณานุกรม	95
	ภาคผนวก	103
	ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มที่จำแนกตามคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคะแนนความเชื่ออภิลิขิต-ปรีลิจิต.....	42
2	จำนวนนักเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม.....	43
3	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และคะแนนความเชื่ออภิลิขิต-ปรีลิจิต ของกลุ่มต่าง ๆ 4 กลุ่ม.....	44
4	สรุประดับความเที่ยง ความตรง ของเครื่องมือชุดต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย.....	61
5	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางภาษา.....	74
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความสามารถทางภาษาไทย.....	75
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรของการเสี่ยงต่ำ เสี่ยงกลาง และเสี่ยงสูง.....	76
8	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ.....	77
9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการเสี่ยงต่ำ เสี่ยงกลาง และเสี่ยงสูงของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ.....	78

ตารางที่

10	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเสี่ยง ในระดั้มต่าง ๆ ของกลุ่มออกฤทธิ์และปรลิติต.....	79
11	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการเสี่ยงต่ำ เสี่ยงกลาง และเสี่ยงสูงของลุ่มออกฤทธิ์และปรลิติต.....	80
12	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเสี่ยง ในระดั้มต่าง ๆ ของลุ่มที่มีแรงจูงใจไม่สัมพันธ์และความ เชื่อออกฤทธิ์-ปรลิติตต่างกัน.....	81
13	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเสี่ยง ระดั้มกลางของลุ่มตัวอย่าง 4 ลุ่ม.....	82
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระ- หว่างลุ่มของคะแนนการเสี่ยงระดั้มกลาง.....	84
15	ผลการทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตของคะแนน การเสี่ยงระดั้มกลางระหว่างลุ่ม.....	85
16	สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว.....	94
17	สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรแบบ $2 \times 2..$	95

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในความสำเร็จกับความยากของงาน	4
2	เปรียบเทียบการเสี่ยงระหว่างคนที่มีแรงจูงใจใ้สัมฤทธิ์สูงและต่ำ..	18
3	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคคลกับการกระทำ.....	28
4	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเค้นชัก ความเป็นเอกนินท์ และ ความคงที่.....	30
5	การรับรู้สาเหตุของความสำเร็จและล้มเหลวทางด้านความรู้สึก และ ทางด้านการคิด.....	33
6	แบบแผนการทดลองแบบ 2 x 2	45
7	การเปรียบเทียบการเสี่ยงในระดัปล่างระหว่างนักเรียนที่มีแรงจูง- ใจใ้สัมฤทธิ์สูงและต่ำที่มีเอกลักษณ์และประสิทธิ.....	83

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย